

Neuvottelutuloksen hyväksyminen, muutosneuvottelut

Kunnanhallitus 21.08.2023 § 110

Yhteistoimintalain mukaan muutosneuvotteluelvoitteen piiriin kuuluu työnantajan taloudellisella tai tuotannollisella perusteella harkitsema yhden tai useamman työntekijän irtisanominen, lomauttaminen, osa-aikaistaminen ja työsopimuksen olennaisen ehdon yksipuolinen muuttaminen. Muutosneuvottelut on aloitettava, kun työnantaja harkitsee toimenpiteitä, jotka voivat johtaa yhden tai useamman työntekijän irtisanomiseen, lomauttamiseen, osa-aikaistamiseen tai työsopimuksen olennaisen ehdon yksipuoliseen muuttamiseen taloudellisilla tai tuotannollisilla perusteilla. Muutosneuvottelut on aloitettava, kun työnantaja harkitsee työntekijän asemaan vaikuttavaa olennaista muutosta työtehtävissä, työmenetelmissä, töiden järjestelyissä ja säännöllisen työajan järjestelyissä. Muutosneuvottelut käydään työnantajan ja sen henkilöstön edustajan välillä, joka edustaa neuvotteluiden kohteena olevia työntekijöitä.

Lemin kunnan talouden tunnusluvut osoittavat talouden ajautuneen kriisitilaan. Kuntalain alijäämän kattamiseen liittyvä määräys edellyttää, että kunnan talous on saatettava tasapainoon siten, että alijäämät on katettu viimeistään vuoden 2022 tilinpäätöksessä. Sopeuttamistoimista huolimatta, määräaikaan mennessä kattamatonta alijäämää on yhä 1,5 milj. euroa. On ilmeistä, että kunnassa alkaa arviointimenettely.

Talouden tasapainottaminen vaatii toimenpidekokonaisuutta, jossa toimintakuluja karsitaan pysyvästi tasolla merkittävästi. Euromäärä tulee tarkentumaan talousarviovalmistelun aikana. Tällä hetkellä vuoden 2023 tilinpäätösennuste on + 176 500€, kun se alkuperäisessä vuoden 2023 talousarviossa on ollut 483 700€. Pysyvien säästöjen syntymiseksi on syytä käynnistää koko kuntaa koskevat muutosneuvottelut.

Muutosneuvottelut käsittävät myös TE-palvelujen siirron kuntien vastuulle. Tasavallan presidentti vahvisti 23.3.2023 lakipaketin julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämisestä. Palveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtiolta kunnille 1.1.2025. Palvelut tullaan järjestämään sopimusmallilla, jossa Lappeenranta on isäntäkunta. Lemin kunnanvaltuusto on sitoutunut olemaan tässä mallissa mukana. Lemin kunnan henkilöstöön tällä muutoksella ei ole vaikutuksia. Työllisyyden hoitamiseksi Lemin kunta on ollut mukana Aktiv- Oiva työllistämishankkeessa, joka loppuu suunnitellusti vuoden 2023 loppuun mennessä.

Muutosneuvottelut on suunniteltu aloitettavaksi välittömästi kunnanhallituksen päätöksenteon jälkeen. Neuvotteluesitys jätetään lain edellyttämällä tavalla vähintään viisi päivää ennen neuvottelujen aloittamista. Neuvotteluja käydään vähintään kuuden viikon ajanjaksona niiden alkamisesta lukien.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kati Rekola

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että kunnassa käynnistetään koko kuntaa koskeva muutosneuvottelu, tavoitteena löytää toimintakuluja pysyvästi leikkaavia säästöratkaisuja. Tarvittavien säästöratkaisujen euromäärä tarkentuu talousarvion laadinnan aikana.

Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan antamaan neuvotteluesityksen yhteistoimintaneuvotteluiden käynnistämiseksi. Neuvottelut käydään kunnan virallisessa yhteistyötoimikunnassa ja neuvotteluihin kutsutaan varsinaisten jäsenten lisäksi automaattisesti myös kaikkien kunnan työntekijöitä edustavien ammattiliittojen luottamusmiehet /luottamushenkilöt.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Yhteistyötoimikunta 07.09.2023 § 6

Muutosneuvotteluja koskeva neuvotteluesitys annetaan asian oheisaineistona.

Esittelijä Kunnanjohtaja Kati Rekola

Päätösehdotus Asiasta käydään osapuolten välinen keskustelu.

Päätös Asiasta käytiin keskustelu.

Yhteistyötoimikunta 04.12.2023 § 12

Lemin kunnanhallitus päätti 21.8.2023 § 110 aloittaa koko kuntaa koskevat muutosneuvottelut ja valtuuttanut kunnanjohtajan antamaan muutosneuvotteluja koskevan neuvotteluesityksen. Ensimmäinen neuvottelu on käyty YT-toimikunnassa 7.9.2023, jolloin annettiin neuvotteluesitys. Neuvotteluesityksessä on todettu talouden tasapainottamisen edellyttävän keskimäärin 500 000 € sopeuttamistoimia, jonka suuruista säästöä muutosneuvotteluilla tavoitellaan.

Neuvotteluesityksessä todettiin, että toimintoja on uudelleen organisoitava kustannussäästöjen löytämiseksi. Kestävien ja pysyvien kustannussäästöjen saavuttaminen voisi edellyttää myös toimintojen ulkoistamista, tehtävien tai toimintojen yhdistämistä tai keskittämistä sisäisesti sekä muutoksia töiden järjestelyyn sekä myös järjestelyjä ulkoisten toimijoiden, muun muassa markkinatoimijoiden kanssa. Palvelujen tai niiden osien ulkoistuksilla haettaisiin pitkän aikavälin toiminnallisia ja taloudellisia hyötyjä. Tällöin arvioinnin kohteena ovat myös mahdolliset muutokset nykyisen henkilöstön työnjaossa ja tehtäväkuivissa. Henkilöstömenojen ja henkilötyövuosien vähentämisessä osana palveluiden tarkastelemista pyritään hyödyntämään myös eläköitymistä ja muuta henkilöstön vaihtuvuutta.

Selvitystyö perusopetuksen sopeuttamistoimista on tehty keväällä 2023, ja suurelta osin selvitystyössä ehdotetut toimenpiteet on pantu jo täytäntöön. Sopeuttamistoimissa mukana oleva Koulukeskuksen 7 -luokkien yhdistäminen aikaistetaan ja pannaan toimeen vuodenvaihteessa. Luokkien yhdistämisellä vähennetään 13 vvh. Työturvallisuustekijöiden takia esimerkiksi kotitalous ja kemia pitää järjestää pienemmissä ryhmissä. Tunnit poistuvat ylityötunneista ja tunteja tasaamalla saadaan opettajilla säilymään opetusvelvollisuustunnit. Toinen vaihtoehto olisi muuttaa kyseessä olevat virkasuhteet osa-aikaisiksi. Säästötoimenpiteen suuruus on 20 000€/v. Muutostyöstä on tehty hankintapäätös 28.9.2023 (tekninen johtaja §

37/2023) ja urakan suorittaa Halli- ja Rakennus Taipale Oy koulujen joululoman aikana. Nämä ja muut perusopetuksen selvityksen toimenpiteet otetaan huomioon talousarvion laadinnassa. Selvitystyön mukaiset käyttötalousvaikutukset tulisivat olemaan vuoteen 2024 mennessä 202 000 € (sisältää kaikki toimenpiteet). Säästövaikutus ei kuitenkaan toteudu täysimääräisesti, koska kunnanhallitus on antanut täyttöluvat kolmelle määräaikaiselle koulunkäynninohjaajalle lukuvuodeksi 2023-2024 (kunnanhallitus 21.8.2023 § 101). Kolmen koulunkäynninohjaajan palkkakulut ovat 63 400 €/v. Tarve toiselle pienryhmälle on ilmeinen, joten tässä yhteydessä tulee säästövaikutuksissa ottaa huomioon tuleva tarve uudelle erityisluokanopettajan viralle ja yhdelle ohjaajalle: kustannukset 80 000 €/v. Uusi pienryhmä poistaa resurssiopettajan tarpeen (50 000€/v.). Näin ollen, alkuperäinen selvitystyössä esitetty säästö tulee realistisesti olemaan 149 000 €/v. Tässä luvussa huomioitu alkuperäisen esityksen luokkien yhdistämisestä tuleva säästö 50 000 €, joka jakotuntien vaikutuksesta johtuen on 27 000€. Yhteistyömahdollisuuksia muiden Länsi-Saimaan kuntien kanssa selvitetään ja viedään mahdollisuuksien mukaan eteenpäin.

Varhaiskasvatuksen selvitystyö on valmistunut 4.10.2023. Selvitystyötä on käsitelty sivistyslautakunnan kokouksessa 4.10.2023 ja kunnanhallituksen kokouksessa 16.10.2023. Esiopetusta tullaan järjestämään tulevaisuudessa tämän hetkisen kolmen ryhmän sijaan kahdessa esiopetusryhmässä koulujen läheisyydessä, Kuukkaniemessä ja Kirkonkylällä. Kirkonkylän varhaiskasvatustyksikön toiminta lopetetaan toukokuun 2024 lopulla. Sivistyslautakunta on tehnyt asiasta päätöksen 15.11.2023. Tilat palautetaan vuokrauskäyttöön. Vuokrakuluissa säästetään 15 574 €/v. (577,32€ + 720,60€). Tilojen ennallistamiseen tulee kuitenkin tehdä määrärahavaraus 15 000 €. Säästönä 2 htv, 70 000€. Lisäksi sijaiskuluissa voidaan säästää 5000 €/v. tällä toimenpiteellä.

Teknisen toimen osalta tehtävien uudelleenjärjestelyillä voidaan säästää 2 htv., kustannusvaikutus 88 000 €. Uudelleenjärjestelyissä on otettu huomioon ruoka- ja siivouspalveluselvitys. Lisäksi luovutaan kesällä tehtävistä perussiivouksista työskentelytapoja kehittämällä. Ruoka- ja siivouspalvelujen henkilöstöstä lomautetaan 4 viikon ajaksi 5 henkilöä. Lomautukset ovat kiertäviä. Säästötoimenpiteen suuruus on 13 500 €. Vesihuollon osalta tutkitaan seudullista yhteistyömahdollisuutta Lappeenrannan Energia Oy:n, Taipalsaaren ja Savitaipaleen vesi- ja viemärilaitosten sekä Imatran veden kanssa.

Talous- ja palkkahallinnon osalta etsitään kustannustehokasta ja toimintavarmaa tapaa tuottaa palvelut. Nykyisen ostopalvelusopimuksen vuosittaiset kustannukset talous- ja palkkahallinnon osalta on 90 000€, ja tämän lisäksi talous- ja palkkahallinnossa työskentelee 3 htv. Ostopalvelujen kustannuksista lisenssimaksujen osuus on 20 000€, loput kustannuksista kohdentuu kirjanpito- ja palveluihin. Selvitettäväksi tulee siis myös hallinnonalan järjestelmäarkkitehtuuri. Selvitystyön perusteella nykyisten ostopalvelujen kilpailutuksen ja 2 htv markkinaehtoinen ulkoistus toisi kunnalle noin 90 000 € vuosittaisen säästön. Tämän seurauksena myös hallinnon sihteerintyöt uudelleen järjestellään, ja säästöä voidaan saada 0,4 htv, 17 400€. Koulusihteerin tehtävänimike muutetaan palvelusihteeriksi.

Kirjastotoimen osalta eläköitymisen myötä vähenee henkilöstöä 1 htv. Kustannussäästö tästä on 42 400 €/v. Vuoden 2022 säästöohjelmassa mainittu siirtyminen osittaiseen itsepalvelukirjastoon toimeenpannaan vuoden 2024 aikana.

Lisäksi kunnanhallitus on 21.8.2023 päättänyt aloittaa kunnan palkkausjärjestelmien uudistamisen, sekä koulujen johtamisjärjestelmän

selvittämisen. Sivistyslautakunta on päättänyt 15.11.2023, että perusopetuksen johtamisjärjestelmä säilytetään ennallaan, eikä sitä enää jatkossa jaeta useammalle kuin rehtorille ja kahdelle henkilölle.

Investointien osalta on tarkistettu talousarviovuoden 2024 ja suunnitelmavuosien 2025-2026 suunnitelma.

Edellä mainitut säästötoimenpiteet tuovat kunnalle vuosittain 483 847 € säästöt.

Palveluista perittävien maksujen korotusvara tulee tarkasteltavaksi. Iltapäiväkerhosta perittävät maksut on korotettu jo syksyllä 2023, ja varhaiskasvatuksen maksuja ohjaa lainsäädäntö. Näin ollen, maksutarkastus kohdentuu tekniselle toimialalle.

Verotulojen korotuspaine on ilmeinen. Verotusta koskeva kunnanhallituksen kokous oli 6.11 ja kunnanvaltuusto 13.11 päätti asian. Tuloveroprosentiksi päätettiin 9,9 % (korotus 0,5 %), ja myös kiinteistöveroprosentteihin tuli korotuksia. Valtiovarainministeriö ilmoitti 17.11 lisäleikkauksista kuntien valtionosuuksiin. Lisäleikkausten vaikutukset tullaan jaksottamaan vuosille 2025-2027.

Yksittäistä työntekijää koskeva asia käsitellään ensisijaisesti tämän ja työnantajan välillä. Työntekijän pyynnöstä asian käsittelyyn voi osallistua myös 3 §:ssä tarkoitettu henkilöstön edustaja. Työsuhteen ehtoja koskevat muutokset koskevat alle 10 henkilöä, jolloin yhteistoimintamenettely käydään suoraan heidän kanssaan, joita asia koskee. Yksilökohtaiset neuvottelut tullaan järjestämään nopealla aikataululla ennen ja jälkeen tämän neuvottelun.

Jos asia koskee vain osaa henkilöstöä, voidaan asia käsitellä asianomaisten henkilöiden kanssa tai henkilöstön osan edustajien kanssa. Laajakantoiset tai henkilöstöä yleensä koskevat asiat käsitellään yhteistoimintalain 7 §:ssä vuoropuheluna. Vuoropuhelu toteutetaan työnantajan ja henkilöstön edustajan välisessä kokouksessa, jonka järjestelyistä vastaa työnantaja.

Nykyisen työsopimuslaissa säädetyn muutosturvan lisäksi säädetään uudesta muutosturvasta kaikille tuotannollisin tai taloudellisin perustein irtisanotuille yli 55-vuotiaille, jotka ovat olleet vähintään viisi vuotta saman työnantajan palveluksessa. Uusi muutosturva koostuu muutosturvarahasta ja muutosturvakoulutuksesta. Muutosturvarahan maksaa työttömyyskassa tai Kela, ja se vastaa irtisanotun yhden kuukauden palkkaa. Muutosturvaraha ei vähennä työttömyyspäivärahaa tai siirrä sen alkamisajankohtaa. Muutosturvakoulutuksen järjestää työ- ja elinkeinotoimisto, ja sen arvo vastaa enintään irtisanotun työntekijän kahden kuukauden palkkaa. Yhteistoimintamenettelyyn liittyvä työllistämistä edistävä toimintasuunnitelma laaditaan yhdessä TE-viranomaisen kanssa.

Muutosneuvottelujen neuvottelutulos viedään kunnanhallituksen hyväksyttäväksi kun yksilökohtaiset neuvottelut saadaan kokonaisuudessaan läpivietyä.

Laaditut selvitykset on asian oheisaineistona.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kati Rekola

Päätösehdotus

Yhteistyötoimikunta kuulee selvityksen tilanteeseen liittyen. Työnantaja on huomioinut henkilöstön edustajan/työntekijän tekemät ehdotukset.

Yksittäisiä työntekijöitä koskevat muutosneuvottelut käydään työnantajan ja yksittäisten työntekijöiden välillä.

Päätös

Yhteistyötoimikunta on kuullut selvitykset tilanteeseen liittyen. Neuvottelut on käyty ja neuvotteluelvoite on täytynyt. Työnantaja liittää kokouksessa annetut henkilöstön edustajan/työntekijän tekemät huomiot pöytäkirjaan (liitteenä Niina Kasevan ja Kirsti Laulajan huomiot). Yksittäisiä työntekijöitä koskevat muutosneuvottelut käydään työnantajan ja yksittäisten työntekijöiden välillä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että opetustoimen selvitystyön osalta Niina Kasevan huomiot ovat pöytäkirjan liitteenä.

Merkittiin pöytäkirjaan, että teknisen toimen selvitystyön osalta Kirsti Laulajan huomiot ovat pöytäkirjan liitteenä.

Kunnanhallitus 11.12.2023 § 167
192/00.01.00.00/2023

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kati Rekola

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tiedokseen käytyjen neuvottelujen pöytäkirjat. Kunnanhallitus toteaa osaltaan, että yhteistoimintalain 4 § 1, 2 ja 4 momentin edellyttämät neuvottelut on käyty ja 13 § mukainen neuvotteluelvoite on täytynyt. Kunnanhallitus hyväksyy neuvottelutuloksen ja päättää hyväksyä 4 toistaiseksi voimassa olevan palvelussuhteen irtisanomisen ja 1 palvelussuhteen ehtoja koskevat muutokset. Irtisanomiset ja palvelussuhteen muutokset kohdennetaan neuvottelutuloksen mukaisesti. Irtisanomiset ja palvelussuhteen ehtoja koskeva muutos suoritetaan hallintosäännössä määrätyn toimivallan perusteella.

Kunnanhallitus valtuuttaa kunnanjohtajan valmistelemaan talous- ja palkkahallinnon ulkoistamista koskevan kilpailutuksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tuula Konttinen ei osallistunut tämän pykälän käsittelyyn (esteellisyys hallintolaki 28.1 § kohta 1).